

ורוחם סערה געשעה, ותבעה כליביטוי עצמאי. באותן פגישות ראשונות — שעה שידעות אחרונות פיתה אותם לשוב ולעבוד במשכורות בטוחות — נתבקל העיר קרון, כי הארבעה יעבדו ללא משכורת בש"בועון החדש. רק אלה מביניהם שלא יכלו להתקיים מהכנסה אחרת יקבלו כדי מח"ייתם. משתתפים מן החוץ יתבקשו לתרום את יצירותיהם בהתנדבות.

בערב בו הופיע הגליון הראשון התגלה מחזה שעלה על מה שהוצג על במות התיאטרון. כמה מן האמנים הצעירים הי"דועים ביותר עמדו ברחוב דינגוף, מכרו לעוברים ושבים את השבועון החדש. עידוד לא פחות חשוב קיבלו העורכים מעשרות משתתפים, שהחלו שולחים את יצירותיהם הכתובות והמצוירות, מבלי לצפות לתשלום. אחד מהם חתם בשם"העט 'גיאד'. הסתבר שהוא רופא צעיר, המסיים את שלבי ההתמחות שלו וחולם על

מונה לפני גליון מס' 11 של צפור הנפש. הגליון האחרון של השבועון לסא"טירה, להומור ובכלל". "ציפי מתה", מודיעה המערכת. היתה ילדה טובה, כל זמן שהיתה. נולדה טוב, אין מה לדבר. היתה לה אפילו ילדות לא קשה. אבל היא סבלה מחוסר חמצן... האם החמצן הוא הכתבים, הקוראים הקר"נים, המדינה, המצב הכספי?"

במשך 15 השנים שעברו, מאז קיבלה המערכת הנוכחית לידה את העולם הזה, נסגרו למעלה מתריסר שבועונים עבריים בישראל. כולם התיימרו להתחרות בנו, בצורה זו או אחרת. הם למדו, בדרך הקשה והיקרה, כי הוצאת שבועון אינה דבר של מהיבך.

החמצן החיוני — הכתבים, הקוראים, הקונים, המדינה, המצב הכספי — אינו בא מעצמו. יש ללחום בלי הרף כדי להב"טיח את הספקתו המתמדת. על אחת כמה

אין לעצור מחוגי השעון

בטוח ב-בחן מעשה נבו

שותפות גולדה'נאצר ב"ציפורי הנפש"

קאריירה של סופר. אחר חתם "זאטופק", היה אחר רחמן בבית-חולים.

★ ★ ★

היה ברור, כי תורמים אלה לא חיפשו רק מוצא לשאיפות-הכתיבה שלהם, אלא אף הזדהו עם רוחו של השבועון. רוח זו לא היתה מוטלת בספק, החל מן הכ"רתת שהגיבה על הצהרות השלום של נשיא תוניסיה ("איומי בורגיבה לא יפחידונו!") וכלה בליגלוג על הסיגנון המנופח של העתונות היומית ("היום האחד באטריל! התרגשות כללית שררה בציבור הישראלי כאשר נודע שהיום ה'1 באפריל").

אלא שמנה זו של חמצן לא הספיקה לקיום נפשה של צפור הנפש. התפוצה לא עלתה מעל ל-5000 גליונות לשבוע, והחור"בות החלו מצטברים.

יצירותיהם העצמיות של העורכים, בתור"ספת יצירות בעלות-רמה של משתתפים מן החוץ, יכלו למלא ארבעה עמודים טובים. אך מכיוון שקבעו לעצמם מתכונת שאפי"תנית של 12 עמודים, היו נאלצים גם להדפיס חומר שלא עמד על רמה כלשהי.

סיכסוך על הצורה הגראפית של העתון, בין דן בן-אמוץ לבין שמעון צבר, גרר את התפטרותו של צבר. חיים פהר, בעל הקשרים ההדוקים עם רבים מאנשי-הצמרת בשלטון, מצא את עצמו עומד בפני לחץ עצום לסגור את השבועון. כאשר חלה לפתע דן בן-אמוץ ונלקח לבית-החולים, כשהוא סובל משטף-דם בקיבה, ניראה היה כי השבועון לא יחזיק מעמד.

בבית-החולים טיפלו בבן-אמוץ "גיאד" ו"זאטופק", אבל הטיפול לא חיוק את רוחו. כי רופא ציויה עליו: "אם אתה רוצה לחיות, אל תחזור לעבודה הזאת."

אם הציפור לא קיפלה את כנפיה מייד, היה זה, בראש וראשונה, בגלל עקשנותו של עמוס עוז. הוא היה העורך, הכתב"הנערה-השליח. ותוך כדי כך גם חתם על שטרות, כדי להבטיח את המשך ההופעה.

"מה יש לדבר", כתב קינן בדבריי הפרי"דה, "היה נעים, ואם יוצר פעם מצב יהיו קהל, סופרים ומדינה שוחרי עתו"סאטירי, נחזור".

עד אז, לא יהיה ההפסד רק שלו.

איש כפי

וכמה כאשר השבועון הוא בלתי-חלוי, ואינו ניזון מתקציב מפלגתי גלוי או משור"חד סמוי מקרנות השלטון.

על כן, למרות שאתה מקבל את גליון העולם הזה רק פעם אחת בשבוע, מתנהלת בו עבודה אינסופית שבעה ימים בשבוע. עבודה, שבשיאה עולה הקצב שלה על כל מה שמקובל בעתונים יומיים.

על כן, כאשר נודע לי על הכוונה להוציא את צפור הנפש כשבועון עצמאי, הייתי מלא חרדה לגבי הצלתו.

★ ★ ★

בניגוד לתריסר השבועונים שנסגרו, לא נודע צפור הנפש להתחרות או ללחום בהעולם הזה. להיפך, כדברי אחד מעורכיו: "הם ישלימו זה את זה. העולם הזה מספק את האינפורמציה, את העובדות והמספרים שעליהם מתבססת מלחמתו. אנחנו נספק את התגובה הסאטירית למאורעות, ברוח האינפורמציה של העולם הזה."

לא במיקרה הופיעה, בגליון שלפני הא"חרון, למשל, הקאריקאטורה המראה את גולדה מאיר וגמאל עבד-אל-נאצר נושאים כרזה הקוראת "בזו לבורגיבה!" באותו שבוע עצמו היתה כותרת שער העולם הזה: "גולדה ונאצר נגד בורגיבה."

עצם לידתו של צפור הנפש היתה תוצאה של אחד המאבקים הציבוריים, בהם נטל העולם הזה חלק פעיל. היה זה על רקע שביית-הרעב של אורי דייחיס ומאסרו על כניסה בלתי-חוקית לשטח 9 בגליל. עורכי העולם הזה היו בין תומכיו הראשונים של של רעיון הפיקניק ההפגנתי ההמוני בשטח 9 — אותו פיקניק שעורר את זעמו של עורך ידיעות אחרונות. מאמרו של ד"ר הרצל רוזנבלום בגנות ה"ביטניקים", ות"שובתו החריפה של דן בן-אמוץ (שפורסמה בהעולם הזה), גרמו לפרישת מערכת צפור הנפש מידיעות אחרונות.

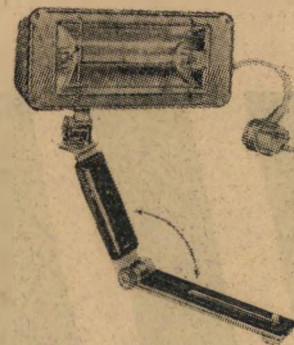
בלהט המאבק על דמות הדימוקראטיה וזכויות האזרח בישראל, מה המוסף הסא"טירי של הצהרון הבורגני, וגולדה ההחלטה להוציא את השבועון הסאטירי העצמאי.

★ ★ ★

אילו היו עורכי צפור הנפש אנשי עסקים מפוכחים, לא היה יוצא לאור אפילו גליון אחד של השבועון. הם היו עורכים סקר-שוק, מנתחים את סיבות מותם של שבועונים אחרים, נתקלים בקשיי מימון ואשראי — וגוונים את הרעיון.

אבל הארבעה — דן בן-אמוץ, עמוס קינן, חיים פהר ושמעון צבר — שהתכנסו בדירת-הגג של בן-אמוץ, היו אנשי-רוח:

זרקור להסרטה WATASTAR 1000

זרקור עם נורת הקרנה קוורץ-יוד. מעל 1000 וואט תאורה אפקטיבית

מאפשר הסרטה כלילה במסיבות חגים וכינוסים.

לכל מכשיר מצורף מכסה-מגן לנורה

WATA (ואטה) להסרטה — ערובה להצלחה!

המכללה הפוליטכנית

מיסודם של יוצאי הסגל האקדמי של הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל

החלה ההרשמה ללימודי יום וערב טכניון

בפיקוח משרד העבודה

סרטוט

בניין, אדריכלי, ומכונות ומפות

בפיקוח הסתדרות הטכנאים

ריהוט ועיצוב פנים

בפיקוח משרד העבודה

גרפיקה שימושית

בפיקוח אגודת הגרפיקאים

פירסום ויחסי-ציבור

בפיקוח האיגוד הישראלי ליחסי ציבור

ועוד עשרות קורסים אחרים פרטים והרשמה

המכללה הפוליטכנית

רחוב המסגר 62, תל-אביב, טלפון 36487